

Ook K&K-bedrijven in 2008 lager inkomen

Gemiddeld realiseren de Koeien & Kansen-bedrijven in 2008 een 2,82 euro per 100 kg melk lager saldo dan in 2007. De kasstroom is 4,15 euro per 100 kg melk gedaald. Ten opzichte van het gemiddelde Nederlandse melkveebedrijf realiseert Koeien & Kansen in 2008 een vergelijkbaar saldo en een iets lagere kasstroom.

Gerben Doornwaard
Wageningen UR LEI
Michel de Haan
Wageningen UR Livestock Research

In het project Koeien & Kansen (K&K) werken melkveehouders en onderzoekers samen aan het verbeteren van de milieuprestaties van melkveebedrijven op een economisch zo aantrekkelijk mogelijke manier. Het project focust vooral op het toekomstige mestbeleid, waarbij de veehouders de mineralen-verliezen laag houden door een hoge efficiëntie. Hier worden de economische resultaten van 2008 van die bedrijven nader bekeken.

Bedrijfsomvang weer toegenomen

Tabel 1 laat zien dat het gemiddelde K&K-bedrijf in 2008 59,6 ha cultuurgrond heeft. Dit is een toename van 2,8 ha ten opzichte van 2007.

De totale melkproductie bedraagt 945.000 kg, bijna 70.000 kg meer dan een jaar eerder. Op het gemiddelde K&K-bedrijf is de intensiteit dan ook toegenomen. De technische resultaten zijn in 2008 niet heel veel veranderd in vergelijking met 2007. De melkproductie is met 7.944 kg per koe 130 kg lager dan in 2007 met gelijke gehalten. De krachtvoergift is met één kg gestegen tot 29 kg per 100 kg melk.

Saldo gedaald

In tabel 2 wordt het saldo van het gemiddelde K&K-bedrijf in 2008 vergeleken met 2007. Het saldo graasdieren (dus melkvee incl. schapen en vleesvee) is in 2008 2,82 euro per 100 kg melk

Tabel 1

Bedrijfsstructuur en technische resultaten van het gemiddelde K&K-bedrijf (2008 en 2007).

		2008	2007	Vershil
Cultuurgrond	ha	59,6	56,8	+ 2,8
Voedergewassen	ha	58,2	55,6	+ 2,6
Marktbaar gewassen	ha	1,4	1,2	+ 0,2
Totale melkproductie bedrijf	kg x 1.000	945	876	+ 69
Intensiteit	kg melk/ha voedergras x 1.000	16,2	15,8	+ 0,4
Melk/koe	kg	7.944	8.074	- 130
Jongvee/10 melkkoeien	stuks	7,4	6,9	+ 0,5
Vetgehalte	%	4,43	4,43	0,00
Eiwitgehalte	%	3,50	3,50	0,00
Krachtvoer/100 kg melk	kg	29,0	28,0	+ 1,0

Bron: Bedrijven InformatieNet (LEI)

Tabel 2

Saldo op het gemiddelde K&K-bedrijf (in euro per 100 kg melk in het jaar 2008 en 2007).

	2008	2007	Vershil
Totale opbrengsten graasdieren (a)	44,88	43,01	+ 1,87
Totale toegerekende kosten graasdieren (b)	16,23	11,54	+ 4,69
• waarvan veevoer	10,69	6,99	+ 3,70
• waarvan veekosten	4,15	3,37	+ 0,78
• waarvan gewaskosten voederoppervlak	1,39	1,18	+ 0,21
Saldo graasdieren (c = a - b)	28,65	31,47	- 2,82
Saldo overig (d)	4,14	4,35	- 0,21
Saldo bedrijf (e = c + d)	32,79	35,82	- 3,03

Bron: Bedrijven InformatieNet (LEI)

SALDO GELIJK

Ondanks een intensievere bedrijfsvoering haalt K&K per 100 kg melk een ongeveer gelijk saldo als het gemiddelde Nederlandse melkveebedrijf.

Foto: EU

lager dan in 2007, met name door fors gestegen voerkosten. De tabel laat zien dat de totale opbrengsten in 2008 44,88 euro per 100 kg melk bedragen, 1,87 euro meer dan in 2007. Dit komt door zowel een hogere melkprijs als een hogere omzet & aanwas.

De totale toegerekende kosten zijn in 2008 echter meer gestegen dan de opbrengsten, namelijk met 4,69 euro per 100 kg melk. Dit is vooral het gevolg van hogere voerkosten (+ 3,70 euro per 100 kg melk) die zijn veroorzaakt door zowel hogere ruwvoerkosten als hogere krachtvoerkosten (krachtvoer was duurder dan in 2007 en bovendien is er iets meer krachtvoer gevoerd). Ook de vee- en gewaskosten zijn gestegen. Al met al is het saldo ruim 3 euro per 100 kg melk gedaald. Op bedrijfsniveau gaat het gemiddeld om ongeveer 30.000 euro. Ondanks deze behoorlijke daling ten opzichte van het voor de melkveehouderij zeer goede jaar 2007, ligt het niveau van het saldo in 2008 nog steeds op een behoorlijk niveau. De cijfers van K&K van 2009 zijn nog niet bekend, maar wel zeker is dat het saldo in overeenstemming met ramingen die voor de gehele melkveehouderijsector zijn gedaan, fors (60- tot 80-duizend euro) lager

zal liggen in vergelijking met 2008 bij een vergelijkbare melkproductie.

Kasstroom gedaald

Tabel 3 laat zien dat de niet toegerekende kosten op de K&K-bedrijven ruim anderhalve euro zijn gestegen in 2008. De stijging van de niet toegerekende kosten is vooral veroorzaakt door hogere kosten voor machines, werktuigen en installaties (+ 0,80 euro, vooral gestegen door investeringen in melkapparatuur en in mindere mate ook door gestegen brandstofkosten), grond en gebouwen (0,37 euro) en door hogere overige kosten (+ 0,56 euro). De kosten voor grond en gebouwen zijn vooral gestegen door investeringen in en onderhoud aan gebouwen.

Door de daling van het saldo bedrijf en de stijging van de niet toegerekende kosten en de betaalde rente is het inkomen uit bedrijf gedaald met 4,76 euro per 100 kg melk naar 1,33 euro. De kasstroom, hier gedefinieerd als het geld dat beschikbaar is voor aflossing, belasting, gezinsbestedingen en (vervangings)investeringen, is gedaald van 17,92 euro in 2007 naar 13,77 euro per 100 kg melk in 2008. Op bedrijfsniveau gaat het gemiddeld om een daling van ruim 40.000 euro.

Melkveebedrijf houdt minder over

In tabel 4 worden enkele resultaten van het gemiddelde K&K-bedrijf vergeleken met het gemiddelde Nederlandse melkveebedrijf. De tabel laat zien dat het gemiddelde K&K-bedrijf groter en intensiever is dan het gemiddelde Nederlandse melkveebedrijf in 2008. Dit betekent dat verschillen in economische resultaten zowel veroorzaakt kunnen zijn door verschillen in bedrijfsstructuur als door verschillen in bedrijfsvoering.

Het saldo van K&K is in 2008 ongeveer gelijk aan het saldo van het gemiddelde Nederlandse melkveebedrijf. Gezien de hogere intensiteit van de K&K-bedrijven is dit een goede prestatie, omdat intensievere bedrijven als gevolg van meer

voeraankopen juist vaak een lager saldo hebben in vergelijking met extensievere bedrijven.

Ten opzichte van 2007 is het saldo bij K&K ook minder gedaald (-3,03 euro per 100 kg melk) in vergelijking met het gemiddelde Nederlandse melkveebedrijf (-3,65 euro per 100 kg melk).

De kasstroom is bij K&K 1,20 euro per 100 kg melk lager dan bij het gemiddelde Nederlandse melkveebedrijf. De daling van de kasstroom met ruim 4 euro per 100 kg melk in 2008 t.o.v. 2007 is bij K&K vergelijkbaar met het gemiddelde Nederlandse melkveebedrijf.

Tabel 3

Niet-toegerekende kosten, productieresultaat, inkomen uit bedrijf en kasstroom op het gemiddelde K&K-bedrijf (in euro per 100 kg melk in het jaar 2008 en 2007).

	2008	2007	Vershil
Totale niet-toegerekende kosten (f)	24,81	23,27	+ 1,54
Betaalde arbeid	0,81	0,58	+ 0,23
Werk door derden	2,88	3,11	- 0,23
Machines, werktuigen en installaties	5,80	5,00	+ 0,80
Grond en gebouwen	6,04	5,67	+ 0,37
Quotum	5,82	6,00	- 0,18
Overig	3,46	2,90	+ 0,56
Saldo bedrijf (e)	32,79	35,82	- 3,03
Productieresultaat (g = e - f)	7,98	12,55	- 4,57
Betaalde rente (h)	6,65	6,46	+ 0,19
Inkomen uit bedrijf (i = g - h)	1,33	6,09	- 4,76
Afschrijvingen (j)	12,44	11,83	+ 0,61
Kasstroom (k = i + j)	13,77	17,92	- 4,15

Bron: Bedrijven InformatieNet (LEI)

Tabel 4

Bedrijfsstructuur en economisch resultaat op het gemiddelde K&K-bedrijf en vergelijking met het gemiddelde Nederlandse melkveebedrijf (2008 en verschil t.o.v. 2007).

		2008		Vershil 2008-2007	
		Gem. K&K	Gem. Ned.	Gem. K&K	Gem. Ned.
Totale melkproductie bedrijf	kg x 1000	945	612	+ 69	+ 46
Intensiteit	kg melk/ha voedergewas x 1000	16,2	13,5	+ 0,4	+ 0,5
Saldo bedrijf	euro/100 kg melk	32,79	32,77	- 3,03	- 3,65
Kasstroom	euro/100 kg melk	13,77	14,97	- 4,15	- 4,19

Bron: Bedrijven InformatieNet (LEI)

CONCLUSIE

- Ondanks hogere opbrengsten is in 2008 het saldo op K&K-bedrijven verslechterd t.o.v. 2007 door met name fors gestegen voerkosten. Op bedrijfsniveau gaat het om een ongeveer 30.000 euro lager saldo.
- Omdat ook de niet-toegerekende kosten en de betaalde rente zijn toegenomen, is de daling van de kasstroom nog groter, ruim 40.000 euro.
- Ondanks de daling van het saldo en de kasstroom in 2008 ten opzichte van het voor de melkveehouderij topjaar 2007, ligt het niveau van saldo en kasstroom toch nog op een behoorlijk niveau.
- Ondanks een intensievere bedrijfsvoering haalt K&K per 100 kg melk een ongeveer gelijk saldo als het gemiddelde Nederlandse melkveebedrijf. Dit duidt op goede technische prestaties op K&K-bedrijven.
- K&K heeft een iets lagere kasstroom per 100 kg melk in vergelijking met het gemiddelde Nederlandse melkveebedrijf en zal waarschijnlijk hogere aflossingsverplichtingen hebben gezien de bovengemiddelde groei van de bedrijven in de afgelopen jaren. Dit betekent dat in ieder geval op korte termijn het risico op liquiditeits tekorten groter is.